

др Димитрије СТЕФАНОВИЋ
музиколог
редовни члан САНУ

Димитрије Стефановић, музиколог и диригент, дугогодишњи научни радник и врсни познавалац православне црквене музике, рођен је у Панчеву 25. новембра 1929. године. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду, на Одсеку за германистику (енглески и немачки) 1955, а на Музичкој академији у Београду на Одсеку за историју музике 1956. Магистрирао је и докторирао је на Универзитету у Оксфорду. Током последипломских студија радио је са чувеним музиколозима-византолозима Егоном Велесом, Хенри Тилијардом и Оливером Странком. На Музичком факултету Универзитета у Оксфорду држао је предавања из византијске и старе словенске музике. Као предавач и учесник многобројних међународних научних скупова и конгреса гостовао је на многим универзитетима у Европи и Америци. Одржао је и велики број предавања о православној и посебно српској црквеној музици, стотине популарних предавања за разнородну публику у земљи и свету: на двадесет Југословенско-немачких хорских недеља (1971-1991), на седамнаест Летњих духовних академија у манастиру Студеница, као и на тридесет Летњих школа црквеног појања "Корнелију у част".

У Музиколошком институту САНУ прошао је кроз све степене научних звања, од асистента до научног саветника (1958-2000). Директор Музиколошког института САНУ био је пуне две деценије (1979-2000).

Редовни је члан Српске академије наука и уметности од 1985, дописни члан ЈАЗУ(1986), дописни члан САЗУ (1987), секретар Одељења за сценске уметности и музику Матице српске (1991-2004), потпредседник Матице српске од 2004, генерални секретар САНУ од 2007.

Свој научноистраживачки рад првенствено је усмерио на проучавање православне црквене музике - византијске и старе словенске. Посебну пажњу посветио је откривању, транскрибовању, критичком вредновању и објављивању средњовековних докумената. Кроз резултате ових истраживања датум писменог почетка старе српске музике померен је на почетак XV века. Музиколошка истраживања је увек везивао за живу музичку праксу, како извођењем и јавним представљањем откривених напева из прошлости, тако и снимањем и проучавањем још увек живе српске црквене појачке традиције. Уз многобројне студије (око две стотине текстова) на српском, енглеском, немачком, француском и руском језику, приредио је три књиге нотних записа традиционалног Карловачког појања Бранка Цвејића, уредио је неколико зборника радова са међународних научних скупова, рецензирао је низ музиколошких монографија и зборника.

Поред рада на проучавању православне црквене музике, бави се континуирано извођењем старе и новије црквене музике. Дириговао је Панчевачким српским црквеним певачким друштвом још од 1950, повремено хором Првог београдског певачког друштва и Богословије *Свети Сава* у Београду. Више година био је асистент диригента београдског Академског хора *Бранко Крسمановић* са којим је гостовао у Кини 1957. Водио је хор *Београдски мадригалисти*. Од оснивања (1969) до данас води Студијски хор Музиколошког

института САНУ, са којим је гостовао у многобројним градовима бивше Југославије и у већини европских земаља. Први пут је извео тек откривене записе старе српске музике, код нас непознате византијске, бугарске, руске, грегоријанске и глагољашке црквене напеве, и најзад православну хорску музику 19. и 20. века. Снимио је неколико грамофонских плоча, компакт дискова и телевизијских емисија. Са истим хором појао је на безброј богослужења у православним црквама и манастирима у земљи и иностранству.

Предано је учествовао у обнови манастира Велика Ремета, где је са сарадницима припремио изложбу "Стара српска музика и фрушкогорски манастири". Иако ван просветних институција, небројене сате посветио је млађим колегама и студентима, увек спреман да помогне и подстакне на учење и истраживачки рад.

Носилац је ордена Светог Саве првог степена (1990), одликовања Руског и Румунског патријарха, више грамата и признања епархијских архијереја, Крста за заслуге са лентом СР Немачке (1991), златне значке Музичке омладине Југославије.
